

XXIX. évfolyam

4. szám

SZERETET

VALLÁSOS REFORMATUS EGYHÁZI FOLYÓIRAT

Alapított az 1906. esztendőben.

Alapította, szerkeszti és kiadja: Török Imre.

Megjelenik havonként Kisujszálláson. — Előfizetési díja: helyben 2 P. Vidéken 2.40. Egyes szám ára: 25 fillér

Kisujszállás

1940. ápr. hó

Karácsonytól Nagypéntekig

Szép tanítást, lelkünkre-hatót, hallgattunk az elmúlt Nagyhét egyik napján az Isten házában. A karácsonyi szent örömről, mikor a Megváltó született s Ég-föld együtt örvendezett. És a Nagypéntekről, mikor a Megváltó szenvedett, feszítettvén keresztfára; amikor az Ég fekete gyászba borult, a föld megreszketett, az ember-szívek megborzadtak s a halottak kivágyódtak a sírjaikból.

Boldog, akinek szívében él a Krisztus, de ezerszer boldogtalan, akinek lelkében meghalt!

El lehet gondolkozni a fenti cím értelmén akkor is, ha a magunk születésére s halálára gondolunk. Milyen öröm volt születésünk, gyermekkorunk, ifjúságunk, de hányszor jártuk már a Gol-

gota útját is azóta, s hajh, egyszer majd, ki tudja, milyen hamar (Tán ma, tán holnap?) utolsót is sóhajtuk.

Karácsonytól — Nagypéntekig: óh gondolkozzunk ezen embertestvéreim! lelkünk teljes ereje szerint, s akkor lesz igazi értelme előttünk a Húsvétnek is!

Karácsonytól — Nagypéntekig. Születéstől a halálig. De hiszen születés a halál is, örökéletünkre, így is mondhatnám: tulajdonképeni életünkre átszületés, mennyei életünknek, örök boldogságunknak kezdete.

Készüljünk hát Karácsonykor is, mindenha is, a Nagypéntekre! Úgy éljünk, mintha mindennap meghalnánk: mondja a Szentírás.

Onézimus

Óceánon túli (amerikai) magyar ref. lelkész írását olvasgatom, amely írás a címben jelzett szolgáról szól. Kolosseban a Filemon szolgája volt Onézimus. De megesalta, meglopta hűtlenül a gazdáját s megszökött messze idegen országba. Eljutott egész Róma városáig, hol már akkor fogságban volt Pál apostol, a Krisztusért.

Onézimust nem annyira a gazdájától való félelem, mint inkább az önvád, a

lelkiismeret furdalása hajtotta. Óh, a bűnösnek nem is az a büntetése, amit bíróságok, törvényszékek mondanak ki a fejére, hanem a „belső bíró“, a lelkiismeret ítélete.

Róma városát a Tiberis folyó szeli át. Annak a partján áll a szerencsétlen Onézimus, ruhája rongy, arca feldúlva. Ne nézz a szemébe, zavart a tekintete, mintha tébolyodott volna. A Tiberis vizébe akarja vetni magát, letépi magáról a rongyait s rohan a víz felé, mikor két éppen arra járó keresztyén, Tikhikusz és Márkus, megragadják a két kezét, s visszarántják

és megmentik. Vezetgetik Róma utcáin, mutogatják neki a város remek palotáit, közben vigasztalgatják, tanítják. Kimondják előtte azt a drága szót is: Krisztus, s beszélnek Őfelőle. Közben elérkeznek egy rideg, nagy házhoz, bevezetgetik oda is, ott van fogságban, ... a Krisztusért, Pál, az apostol. Az üldöztetések között idő előtt megvénhedett szegény Pál apostol. Egy-két szava, szeretettől meleg egy-két tekintete elég volt, hogy a bűnös s magát halálra szánt rabszolgát megnyerje a Krisztusnak, az „életnek“.

„Írok a te uradnak, Filemonnak. Térj vissza hozzá ezzel a levéllel!, szolt Pál s megírta a Bibliában is olvasható levelét. (Olvassa el ezt kiki, aki e sorokat is olvassa.) (Különösen megrázó e levélben az

a rész, hogy mi Istennek adósai vagyunk önmagunkkal. Meg az, hogy Onézimus mint múlandó ember szakadt el a gazdájától s Pál mint „örökkévalót“ adja vissza Onézimust neki!)

Végre is tehát Onézimus Krisztusé lett, keresztyénné lett, tovább szolgált híven és boldogan.

Heppi end! — mondaná a mai kor embere.

Bizony „heppi end“, mely azt jelenti: „Boldog vég!“

Luther Márton, a nagy reformátor pedig ezt mondja: Mindnyájan „Istennek Onézimusai“ vagyunk. Elszakadtunk, elszöktünk tőle, hűtlenek lettünk hozzá. Nem lenne-e jobb nekünk, ha visszatérnénk Őhozá. Óh Istenem! ez lenne az igazi „Happy end!“

Megtettük-e ezt a nagyhétben? Boldog, aki megtette!

A régi főgondnok és az új főgondnok

Kisújszállási egyházunk életében, így is írhatnám, történetében nagy változás állott be azzal, hogy eddigi főgondnoka, a város polgármestere, dr. Gaál János, leköszönt főgondnoki s presbiteri tisztségéről, amelyre őt a hivek közbizalma emelte volt, s melyet ő sok éveken át hű szívvel töltött be. Úgy szokott pedig lenni akár Debrecenben, akár Kisújszálláson, hogy a város első polgára egyben az egyházban is első világi hivatalos. Debrecenben pl. mikor dr. Vásáry István uram nyugalomba ment mint polgármester, egyházi főgondnoki helyét is átadta: dr. Kölesey Sándor új polgármesternek. Mert ez a régula szülőföldemen, az áldott nagyvárosban (mely most már második legnagyobb városa magyar hazánknak, — Szeged volt a második, de most Debrecen lakóinak nagy számával elébe rukkolt!) — az a régula — mondom —, hogy a civitás konzulja és az eklézsia főkurátora egy legyen. Így egy a város igazán!

Nálunk — Kisújszálláson is így volt eddig, most azonban változott a sor! Polgármesterünknek sok a dolga nagyon a nehézgondú város ügyeivel, nagy a teher, magas a pótdó, az egyháznak is külön rengeteg a terhe-baja: külön ember esze-szíve kellett hozzá. Köszönjük a volt főgondnoknak hozzánk való eddigi nemes jóságát s kérjük, bár azt hiszem, ezt kérni sem kell, adja ő ezt nekünk kérés nélkül is! — kérjük további jóindulatát, érdeklődését ügyeink iránt, Isten országa iránt.

Az új főgondnok, kit egyező értelemmel hívott el e tisztségre egyházunk közönsége, — gimnáziumunk egykori neves igazgatója s egyházmegyénk világi főjegyzője s tanácsbírája: *Vadai Ferenc*, tanügyi főtanácsos lett. Megválasztása, így írhatnám: Istentől e tisztre elhivatása márc. 3-án történt. Ünnepeles beiktatása — az eddigi terv szerint — az ünnepek utáni vasárnapon lesz.

Új főgondnokunk, kiki tudja, hogy az egykori nagyemlékű törökszentmiklósi lelkész — immár néhaivaló Vadai Ferenc fia. Édesanyja, a tisztos nagyasszony, s nővére, egyik tanárunk hitvese, itt él városunkban. Boldog ember hát ő, szeretett családjában élhet boldogan.

Részt vett eddig is minden városi és egyházi közügy intézésében; vezetésre hivatott ember. Egyházunknak anyagi ügyeit, pénzügyeit is már hosszú idő óta intézi nagy rátermettséggel és felelősséggel, mint gazdasági tanácsi elnök. Már új iskolánk építésénél, a gimnáziumi internátus, a Diák-Otthon építésénél is ő intézett mindent, s iskolaépületeink, Diákotthonunk városunknak méltó díszére vannak.

Segítse őt Isten, hogy egyházunk nehéz anyagi kérdéseit továbbra is szerencsés kézzel segítse megoldáshoz, Isten után!

Ő bízik az Úrban, ott van mindig az Isten tornáciban, egyházi sollemnítások alkalmával. Imádkozik, és mi is imádkozunk őérte!

Ez legyen üdvözetünk új tisztsége felvételének kezdeténél!

Halál	Temetés	Név:	Kor:
1940. január			
24	25	Nagy János N. Ferenc és Nemes Borbála fia	16 nap
23	25	Márta Róza Márta Róza leánya	16 nap
február:			
2	4	Pethe Mihály	42 év
3	5	Nagy Balázs	74 „
5	7	Id. Bucsei László	79 „
7	9	B. Kovács Ferenc és K. Vigh Emilia keresztelést nem ért fia	5 nap
7	9	Karsai Lászlóné Szoboszlai Róza	42 év
11	13	Tóth Erzsébet, Tóth Lajos és Szél Erzsébet leánya	35 nap
11	13	Ressinka Imre R. János és Dávid Margit fia	3 hó
13	15	Bartus István	64 év
16	18	Fésüs Mátyás	96 „
16	18	Kása Sándor, K. Sándor és Nánási Ilona fia	3 nap
18	19	Özv. Fodor Albert	68 év
20	22	Éri Péter, Éri Károly fia	2 hó
20	22	Özv. Nánási Miklósné Monoki Rozália	82 év
20	22	Herceg Istvánné Barta Rebeka	38 „
20	22	Kónya István	35 „
21	23	Szentpéteri Emilia	46 „
21	23	H. Nagy Károly	75 „
23	24	Német Károly	83 „
23	25	Barabás Katalin Róza, B. Károly és Kemény Katalin leánya	7 hó
25	27	L. Nagy István	33 év
27	29	Biri István	22 „
március:			
5	7	Netzkó Gáspárné Bacsó Zelenda	75 „
4	6	Szoboszlai Jánosné Pardi Juliánna	63 „
5	7	P. Kiss Sándor	73 „
5	7	Ari Lajos	68 „
6	7	B. Kovács Lajos	87 „
6	8	Ari Lajosné Bugyik Eszter	73 „
8	10	Kni Istvánné Varga Rozália	87 „
10	12	Ráczi Istvánné Pap Eszter	52 „
11	13	Kiss Sándor	57 „
11	13	Nyikos Mihályné Vida Erzsébet	59 „
11	13	Somlyai Mihály	62 „

14	16	Török Józsefné Szücs Eszter	68 „
14	16	Karsai Károlyné T. Ráczi Rozália	65 „
14	16	Szoboszlai Máté harangozó	67 „
16	18	Özv. Nánási Lajosné Oros Mártha	60 „
18	19	Özv. Bosnyák Imréné Kovács Sára	76 „
19	21	Vágó Ilona	19 „

Kedves Olvasóinkhoz s közelebből a boldogult halottak hozzátartozóihoz!

A miniszteri rendelkezés szerint még mindig nem lehetett régi terjedelemben megjelentetni újságom mostani számát. Panaszt teszünk a minisztériumnál e miatt. A különböző budapesti lapok özönpapírt esznek meg, s nekünk csak négy oldalacska papír jut a tanításra, vigasztalásra. Ezúttal is több kedves halottunkról írtam volna. S nem lehet! Nem lehet! Kipótolom majd a következő számban vagy számokban, vagy . . . majd egyszer, jobb időkben, mikor nem lesz szükség miniszteri rendelkezésre a papírfogyasztás tekintetében.

Ari Lajosné Bugyik Eszter emlékezete.

Ötvennyolc esztendő házasságuk örömnapiját érték volna el ez esztendő utolsó hónapjában: készültem már előre, hogy kis újságomban írok róluk. De jaj! haláláról kell most már írnom annak a tisztas asszonynak, akinek nevét e cikk fölé jegyeztem. 73 évet élt, márc. 8-án pihent el, 10-én temettük igazi nagy részvéttel. Keresztyénhez méltó napon jött el utolsó perce — pénteken —, mikor Urunk Jézus Krisztus is kiszenvedett, s a feltámadás örök emléknapiján temettük el. Kóporsója fölött két Szentigét olvastam fel (Eszter könyvéből a 8. r. 4. v.-t és a Hegyi beszédből e szent szavakat: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.“)

Az egyik Ige a boldogult keresztyén asszonnyról szól: neve Eszter volt. (Szép név ez, azt jelenti „csillag“; íme a Csillag fenn van immár az Égben!) A bibliai Eszter felé kinyújtja a király az ő aranypálcaját és Eszter felkelt s megállott a király előtt — mondja a Biblia: Eszter könyve 8, 4. E most megboldogult Eszternek is szólott a mennyei Király s ő engedelmesen fogadta az Úr hívását s elment, ott van már a Király előtt.

Hitvese, a 80 esztendőn túllevő kedves öreg ember, kit naponként látunk a hívek gyülekezetében, csak sír, csak sír azóta. Felé hangzik a második Ige.

Vigasztalja meg az Isten, őt is, a többi gyászolókat is.

Eszter már boldog, ott van a Király előtt!

Rác Istvánné Papp Eszter emlékezete.

Sokat szenvedett, s nagyon szeretett: könnyomlás közben sírta el ez utóbbi mondatot édesanyja koporsójánál az egyetlen fiú, ki messze földről érkezett haza a szülőföldre édesanyja ravatalához. Sokszor jött haza boldogan, míg édesanyja élt, míg édesanyja várta a szülőház küszöbén. Most már ott van az a nemes lélek a menny kapujánál, oda vár mindnyájunkat boldog, örök találkozóra.

Szeretett — szenvedett. A szenvedésnek immár vége, a szeretet az él, mert erősebb, mint a halál, s akik itt e földön szerettek, szeretnek minket porladozó szívökkel is. Volt egyszer egy édesanya, (talán éppen az én édesanyám?), kinek végrendelete mindössze ennyi volt: Gyermekeim, a koporsómban is értetek imádkozom!

Bizony üres lett a Rác Istvánék hajléka, az özvegyember egyedül maradt, a fiát a sors messze-messze vitte a szülőföldről: ők is szerettek, s most szenvednek. Szerették a boldogultat s most szenvedik az árvahodottság keserveit.

Egyetlen fia, az idegenben, édesanyja sírja felé fordulva, imádkozik majd. Hallgassa meg az Isten fájó szívének imádságát, s árásszon vigasztalást a lelkére, a lelkükre mindazoknak is, akik sírván sírnak!

Bittner Kovács Lajos halála.

Láttam őt életének virágkorában, mikor még övé volt a ma „Újváros“-nak nevezett városrész egész területe s a banknóták úgy repkedtek körülötte, mint telen a hópehely. Láttam aztán a betegágyon, késő öregségében s ha nem tudnám különben is, megtanultam volna ott, milyen változandó az emberi sors!

Kedves halottaink névsorából ki szoktam válogatni azok életének leírását, kiknek élete valamely irányban tanulságos. Ilyennek tartottam a B. Kovács Lajosét is. Elmondtam volna koporsójánál is, hajh!

de szobába voltam rekesztve akkortájt, hogy: Itt e földön minden változandó! Azért kell a földi embernek ragaszkodnia a Változhatatlanhoz, az Örökkévalóhoz, a mennyieiekhez!

B. Kovács Lajos testvérünk emlékezete fennmarad sokáig, az „Újváros“-t őrála nevezik nagysokan „Bittner-falunak“. Úgy hallom, sokakkal jót tett életében. Ez is emlékezetet érdemel.

Hitvese híven ápolta a 87 éves erőtlent embert. Annak meggondolása tehát, hogy agg hitvese iránti kötelességét híven teljesítette, vigasztalja most már bús özvegyét.

Testvér, rokonok, mindnyájan találjanak megnyugvást az örökélet szent hitében!

Szoboszlai Máté, a templom hű szolgájának halálára.

Régen betegeskedett szegény, de azért csak szolgált hűségesen. Sokszor elnéztem, hogy erőtlensül is, közben meg-megpihenve ment felfelé a torony száz lépcsőjén, s húzta-kongatta a hideg-légvezetős toronyban a nehéz harangokat. Búcsúztatta kedves halottainkat. Most már őt siratják el harangjaink. „Mátét“ magához szólította az Úr!

E folyó évi február 6-án temettük el nagyon szeretett, kedves leányát, kinek özvegye s gyermekei árvakul maradtak. Azóta még betegebb volt a szegény Máté. Most már együtt vannak, odafenn!

Szeretteit, özvegyét, leányát, testvérét Isten vigasztalja!

Sok fáradozásáért, munkájáért mi nem fizethettünk meg neki méltóképen: Isten jutalmazza meg őt odafenn örök jutalommal!

„Az Úrnak Napja eljött a magas torony ellen“ — erről szólt tanításom a hű szolga koporsója felett.

Egy budapesti újságvállalat felszólított, hogy olvasszam be a „Szeretet“-et az ő nagy vállalatukba. Odaadjam-e? Mert igaz, hogy úgy éledegélek, mint a szegény ember, egyik napról a másikra. Ha betársulnék, nagyobb úr lennék. De . . . , de . . . 1906 óta ha már kibírtam (Csodák csodája!), majd csak kibírom még egy pár évig — Isten segítségével. Ha híveim is támogatnak. Ezt nyomatékosan kérem is **most éppen.**

Szeretettel: T. I.